

rijksuniversiteit
 groningen

campus fryslân

RUG/Campus Fryslân:

Een faculteit in opbouw

“Wereldklasse in de regio”

Ontwikkelplan | Oktober 2016

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting	2
1. Voorgeschiedenis	4
2. Ambities en uitgangspunten	6
Gezamenlijke ambities	6
Uitgangspunten onderwijs en onderzoek	7
Uitgangspunten financiën	8
3. Overzicht kernactiviteiten RUG / Campus Fryslân	9
University College	9
Mastercollege	10
PhD/Graduate School	12
Kennisdeling: valorisatieprogramma; publieksactiviteiten; leven lang leren ('extension school')	13
4. Fasering en financiering nieuwe opleidingen; instroom, uitstroom, huisvesting	15
Financiering	15
Prognose instroom studenten RUG/Campus Fryslân	16
Ontwikkeling aantal studenten RUG/Campus Fryslân	16
Masterprogramma's	16
University College	17
Huisvesting	17
5. Risicoanalyse	18
Risicomanagement algemeen	18
Specifieke risico's onderwijsprogramma	18
Specifieke risico's onderzoekprogramma	19
6. Een aantal verdere randvoorwaarden en aandachtspunten	20
7. Organisatie RUG / Campus Fryslân	21
8. Maatschappelijke inbedding, governance, monitoring	22
9. Afsluiting	24

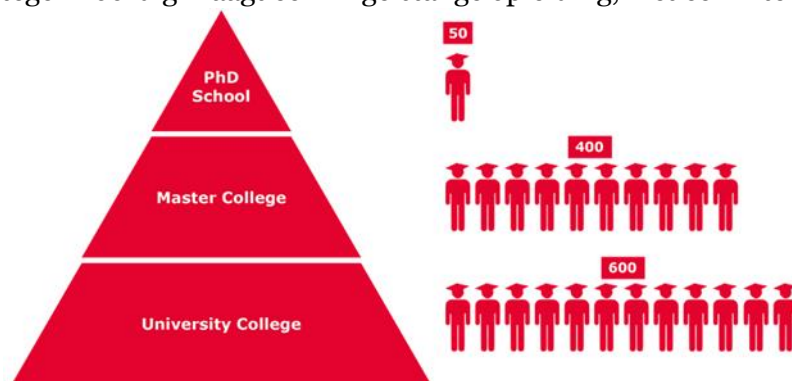
Managementsamenvatting

De RUG/Campus Fryslân (RUG/CF) is een nevenvestiging van de Rijksuniversiteit Groningen, met Leeuwarden als vestigingsplaats. RUG/CF verzorgt niet één bepaald wetenschapsgebied, maar is gericht op de multidisciplinaire bestudering van wetenschappelijke vraagstukken samenhangend met maatschappelijke en economische thema's die als relevant zijn bestempeld voor de Friese regio. Voor het komende decennium zijn deze beschreven in de *Kennisagenda Fryslân 2015-2025 'Academische ontwikkeling in de provincie Fryslân'*.

De kernfilosofie van de faculteit in oprichting wordt: regionale thematieken verbinden aan interdisciplinaire 'global issues'. Anders gezegd: we leren studenten om theoretische kennis van maatschappelijke vraagstukken die op wereldniveau spelen toe te passen op casuïstiek in de regio. In vrijwel al deze 'world challenges' staan de begrippen duurzaamheid en verduurzaming centraal. In het aan de faculteit verbonden Centre for Sustainable Entrepreneurship worden studenten voorbereid op bedrijfskundige vraagstukken rond duurzaam ondernemen en duurzame werkgelegenheid.

De Campus Fryslân zal een aanbod van contractonderwijs kennen, bestaande uit o.m. postacademische cursussen en vaardigheidstrainingen in een skills lab.

In een periode van vijf, zes jaar zal RUG/CF uitgroeien tot een universitaire vestiging met zo'n 50 fte staf (wetenschappelijk en ondersteunend), ca. 1000 studenten en een Graduate School met ruim 50 promovendi. Staf en studenten zullen deels afkomstig zijn uit Fryslân, deels uit de rest van Nederland of het buitenland. Bachelorstudenten komen veelal rechtstreeks van het VWO of een internationaal equivalent. Masterstudenten zijn doorgestroomd na een universitaire bachelor of beschikken over een in het HBO behaalde bachelorgraad en hebben – waar van toepassing – een premasterprogramma met succes afgerond. De populatie studenten zal verdeeld zijn over het University College, met een driejarige, Engelstalige brede bacheloropleiding (jaarlijks instroom van 200, in totaal ca. 600 studenten), en een tiental masterprogramma's in het Mastercollege (gemiddelde instroom van 40, in totaal ca. 400 studenten). De voertaal bij deze opleidingen zal in principe eveneens Engels zijn. Een adequate voorbereiding van studenten op de global markets van tegenwoordig vraagt een Engelstalige opleiding, met een internationale staf van allure.

Opbouw Campus Fryslân

RUG/Campus Fryslân gaat, als onderdeel van een universiteit met een uitstekende ranking in de wereldwijde top-100, voor niets minder dan 'world class education and research'.

RUG/Campus Fryslân omvat op termijn een faculteit in enge zin, maar ook een open platform waar vanuit ieders deskundigheid en profiel samenwerking op basis van gelijkwaardigheid met andere universiteiten, hogescholen, kennisinstellingen en bedrijven plaatsvindt. Daarmee draagt RUG/CF bij aan de verbetering van de kenniscirculatie en de

economische infrastructuur in Fryslân . Deze samenwerking is ook nodig om vanuit het hoger onderwijs in Leeuwarden gezamenlijk uitvoering te geven aan de ambities en opgaven in de al genoemde *Kennisagenda Fryslân*. Het beleidskader hiervoor is het Hoger Onderwijs Akkoord Fryslân, dat medio 2016 op initiatief van de provincie Fryslân en de gemeente Leeuwarden is gesloten tussen alle betrokken kennispartners.

In de governance zal deze samenwerking ook gestalte krijgen door middel van een zware Raad van Advies voor de dean, waarin de kennispartners alle vertegenwoordigd zijn. De maatschappelijke inbedding krijgt verder vorm door actieve deelname aan het Innovatiepact Fryslân en een jaarlijks programma met lezingen, debatten enz. voor een breed publiek.

RUG/CF heeft na de aanloopperiode een jaarlijkse begroting van zeker € 15 miljoen. Om de initiële investeringen mogelijk te maken wordt samengewerkt met provincie en stad. Met de financiële steun van Fryslân en Leeuwarden wordt de dekking van een groot deel van de ontwikkel- en aanloopkosten van de faculteit zeker gesteld. De verdere risico's zijn voor rekening van de Rijksuniversiteit Groningen. De RUG verbindt zich voor een periode van tenminste 15 jaar aan deze samenwerking.

De investeringen zullen een grote impuls betekenen voor het verbeteren van de doorlopende leerlijn. Het aantal hoger opgeleiden in Fryslân neemt toe en zal dichterbij het landelijk gemiddelde komen. De regio heeft daarmee meer kans om hoogwaardige, kennisintensieve werkgelegenheid te behouden of te creëren. Voor internationaal opererende bedrijven is de nabijheid van een universiteit in toenemende mate een pre. Voor de stad Leeuwarden betekent het een verdere impuls voor de verbetering van het academisch klimaat. Daarnaast draagt de toename van het aantal studenten en stafleden uiteraard ook bij aan de directe economische ontwikkeling, onder meer door hogere consumptieve bestedingen in de stad. Deze directe bestedingseffecten van RUG/CF worden geschat op ca. € 12,5 miljoen per jaar, op het moment dat de beoogde studentenaantallen (1000) worden behaald¹.

De keuze van de locatie van RUG/Campus Fryslân is in 2016 gevallen op het Beursgebouw in het centrum van Leeuwarden. Belangrijk is, dat de huisvesting van de faculteit bijdraagt aan de ambities van Leeuwarden om de binnenstad nog meer levendigheid en uitstraling te geven.

¹ Memo onderzoeksbureau Decisio aan Provincie Fryslân d.d. 16 september 2015.

1. Voorgeschiedenis

De ontwikkeling van RUG/CF bouwt voort op het onderwijs- en onderzoekprogramma dat de afgelopen vijf jaar tot stand is gebracht door de stichting University Campus Fryslân (UCF). In 2010 werd de ambitie van de UCF als volgt verwoord: *UCF beoogt in nauwe samenspraak met in Fryslân gevestigde onderzoeksinstituten, HBO- instellingen en hun kenniscentra en participerende universiteiten de kennisinfrastructuur rond de in 2007 geïdentificeerde Friese hotspots op samenhangende wijze te versterken. UCF doet dit door actieve ondersteuning van bestaande onderwijs- en onderzoeksactiviteiten, door het initiëren en stimuleren van nieuwe (complementaire) activiteiten en leerwegen en door het bevorderen van valorisatie van kennis. Doel is het realiseren van optimale voorwaarden voor innovatie en een vitale regionale ontwikkeling.* Met steun van de provincie Fryslân en de gemeente Leeuwarden is tussen 2011 en 2015 het mastercollege en de UCF-onderzoekschool gerealiseerd. Provincie en gemeente hebben voor de opbouw van een universitaire campus in Leeuwarden een tienjarig programma geformuleerd, opgedeeld in twee fasen (2010-2105 en 2015-2020). Medio 2015, aan het eind van UCF-1, zijn drie masteropleidingen operationeel (gestart in 2012 en 2013) en er zijn 35 promotieplaatsen toegewezen aan verschillende instellingen (waarvan er halverwege 2014 20 zijn gestart²). De publieksactiviteiten van UCF oogsten veel waardering. Het UCF-bureau, onder leiding van hoogleraar-bestuurder prof.dr. Frans Zwarts, voert het management van de stichting UCF. Een breed samengestelde wetenschappelijke adviesraad adviseert hem over de academische programma's. Voorzitter van de Raad van Toezicht UCF

Voorzitter Rein Jan Hoekstra en hoogleraar-bestuurder Frans Zwarts tijdens de presentatie van de evaluatie.

is prof. dr. Douwe Breimer, oud-rector van de Universiteit Leiden.

Een externe evaluatie van UCF vond plaats in 2014 door een commissie onder voorzitterschap van mr. Rein Jan Hoekstra, oud-lid Raad van State. In haar rapport concludeert de commissie onder meer: *De maatschappelijke relevantie van het UCF-programma is zeer hoog. Met de vorming van een universitaire campus in Leeuwarden wordt op het vlak van academisch onderwijs en onderzoek voor de Friese samenleving potentieel een enorme meerwaarde gerealiseerd, in verband met de betekenis van regionale inbedding voor de regionale economie en maatschappij. Wat betreft het strategische doel van kennis ontsluiten en toepassen, is met de komst van UCF de goede weg ingeslagen.*³ Ook stelt de commissie dat

voortgezette tijdelijke financiering door provincie en gemeente noodzakelijk is voor fase UCF-2, maar dat uiteindelijk reguliere onderwijsbekostiging het uitgangspunt moet zijn.⁴

² Een volledig overzicht van de resultaten van UCF-1 zijn te vinden in het document **Monitoring UCF: Rapportage 2011 – 2015** (Provincie Fryslân, juli 2015)

³ **Externe evaluatie Universitaire Campus Fryslân 2011-2014** (UCF, juli 2014), p.16

⁴ Idem, p. 17

De commissie beveelt aan om in overleg te treden met de Rijksuniversiteit Groningen (RUG), Universiteit Twente (UT) en Wageningen Universiteit (WUR) over een 'routekaart' voor de tweede fase UCF. Hierop is het overleg over de vestiging van een Friese faculteit van de RUG op gang gekomen. De RUG wil daarbinnen gastvrijheid blijven bieden aan de opleidingen van UT en WUR. Begin 2015 werden de contouren van de plannen publiekelijk gepresenteerd door provincie en RUG, met steun op de achtergrond van Leeuwarden. In maart jl. zond de RUG een eerste uitwerking van de opzet van RUG/Campus Fryslân aan Gedeputeerde Staten van Fryslân. Voorliggend plan is de nadere detaillering hiervan, mede op basis van overleggen en adviezen over de brief van 25 maart 2015.

2. Ambities en uitgangspunten

Gezamenlijke ambities

Universiteit, provincie en gemeente zien volop kansen om een aantal ambities gezamenlijk te verwezenlijken met de nevenvestiging van de RUG in Fryslân. De universiteit zal daarin nauw samenwerken met de HBO-instellingen en andere kennispartners in Leeuwarden. Een stevig netwerk met bedrijven en andere stakeholders uit de regio zal zorgdragen voor een langdurig en wederzijds commitment aan universitair onderwijs en wetenschappelijk onderzoek ter plekke. Duurzame samenwerking tussen regionale / lokale overheden, onderwijs en bedrijfsleven betekent: maximale kansen creëren voor een versterking van academisch klimaat en voor ontwikkeling van de Friese ‘mienskip’ (community).

Met een agenda die is gericht op de regionale ‘hotspots’, in termen van de Kennisagenda Fryslân 2015-2025⁵, draagt RUG/CF met een multidisciplinaire benadering bij aan de versterking van de economie en verbetering van de onderwijsketen in Fryslân. De duurzame aanwezigheid van een universitaire vestiging in Leeuwarden stimuleert de ontwikkelingskansen van jongeren in de regio. In de kenniseconomie die Nederland is, is een goede infrastructuur voor onderwijs, innovatie en kennisdeling een voorwaarde voor succesvol regionaal economisch beleid. Het coalitieakkoord 2015-2019 van Fryslân verwoordt het aldus: *De doorontwikkeling van academisch onderwijs vergroot de kansen van HBO-studenten om binnen Fryslân door te stromen naar een academische studie, en van alle jongeren om academisch onderwijs te kunnen volgen in Fryslân. Als studenten of docenten slimme nieuwe zaken bedenken in Fryslân komen de resultaten, bijvoorbeeld in de vorm van nieuwe bedrijven, ook ten goede aan Fryslân*⁶.

Voor de gemeente Leeuwarden is, naast de verbinding onderwijs-arbeidsmarkt, een sterke hoger-onderwijssector van groot belang om haar positie als grotere kennis- en onderwijsstad te behouden. Goede doorstroom vanuit het HBO vergroot de onderwijsmogelijkheden in Leeuwarden. Robuuste studentenaantallen en meer startende bedrijven van pas afgestudeerden zijn goed voor het investeringsklimaat in de stad: *Innovatie in het onderwijs betekent het opleiden van talent voor de arbeidsmarkt van de toekomst*⁷. Naast de al genoemde directe bestedingsimpuls zijn er indirecte effecten op aantal en niveau van beschikbare banen en wordt ondernemerschap gestimuleerd. We beschouwen dit als een belangrijke bijdrage aan de lokale en regionale economie.

Kansen voor intensieve samenwerking met het HBO in Leeuwarden zijn er volop. NHL en Stenden zijn voornemens hun positie te versterken door een fusie⁸; van Hall Larenstein heeft zich opnieuw gepositioneerd na de ‘ontvlechting’ van de WUR in 2012 met de speerpunten

⁵ Als speerpunten worden daarin benoemd: watertechnologie, agrofood/dairy, high tech maakindustrie, duurzaamheid/leefbaarheid; als kansrijke niches: meertaligheid, toerisme/recreatie, serious gaming, maritieme sector

⁶ Coalitieakkoord 2015-2019 Fryslân, p. 15

⁷ Collegeprogramma Gemeente Leeuwarden 2014-2018, p. 16

⁸ Zwaartepunten van de nieuwe hogeschool worden: Vital Region, Smart Industry en Service Economy

voedsel/natuur, agrofood/dairy en dier/dierenwelzijn. Meer vervolgstudies voor HBO'ers die willen doorstuderen in Leeuwarden zijn goed voor de concurrentiepositie van het HBO en voor het studentenleven in de stad.

Voor de RUG is een vestiging in Leeuwarden onderdeel van haar strategie om met een multi-campusbeleid een toekomstbestendige researchuniversiteit van wereldklasse te zijn. Bij een huidige studentenpopulatie van zo'n 30 duizend studenten zijn voor de RUG de groeimogelijkheden in de stad Groningen beperkt, gegeven de demografische ontwikkelingen. De RUG - internationale top-100 universiteit, maar geworteld in het Noorden - wil Universiteit van het hele Noorden zijn, met een sterke verbinding naar de diverse regionale ijkpunten. Met een Friese campus van circa 1000 studenten en ruim 50 promovendi uit binnen- en buitenland kan de universiteit haar huidige positie in het Nederlandse WO behouden. Internationaal kunnen RUG en Fryslân, beide sterke merken in het buitenland, van elkaars werfkracht profiteren. Met het aanbieden van nieuwe master- opleidingen en een brede, internationale bachelor in het University College wil de RUG zich duurzaam in Leeuwarden vestigen en bijdragen aan het verhogen van de scholingsgraad van jongeren in Fryslân (versterking doorlopende leerlijn). En aan de internationale uitstraling van de stad en provincie. We gaan voor niet minder dan wereldklasse in de regio.

Uitgangspunten onderwijs en onderzoek

Zoals in iedere academische context zijn onderwijs en onderzoek van RUG/CF nauw met elkaar verweven. In de opleiding komt relevant en recent onderzoek aan de orde, onderzoekers brengen lopend onderzoek als casus in het onderwijs in en leiden studenten op in het opzetten van projecten. De directe koppeling aan onderzoek is voor het onderwijs op een 'branch campus' uniek in Nederland; een van meet af aan internationale staf zal bijdragen aan de signatuur van een excellente opleiding.

Studenten worden, zowel in de bachelor als in de master, via veldstages, afstudeerprojecten en andere, meer innovatieve vormen van interactie met het werkveld, waar mogelijk ingezet op actuele onderzoekthema's. Zij doen dat tegen de achtergrond van de kernfilosofie van het onderwijs en onderzoek van de faculteit: regionale thematieken verbinden aan interdisciplinaire 'global issues', theoretische kennis van maatschappelijke vraagstukken op wereldniveau toepassen op casuïstiek in de regio. In vrijwel al deze 'world challenges' staat het begrip verduurzaming centraal. Het aan de faculteit verbonden Centre for Sustainable Entrepreneurship zal zowel de valorisatie van onderzoek dienen, als bijdragen aan het stimuleren van ondernemerschap bij studenten.

Samenvattend: op innovatieve wijze bijdragen aan de verduurzaming van de samenleving - met specifiek aandacht voor economische, ecologische, sociologische, juridische en ruimtelijke processen - dat is de meerwaarde die de faculteit aan de regio beoogt te geven. Daarmee nauw aansluitend op het thema 'sustainable society', een van de speerpunten van de RUG.

Bij de programmering van onderwijs en onderzoek wordt de omgeving betrokken, om zo maximale complementair te zijn ten opzichte van het bestaande aanbod te krijgen. Op deze wijze creëren we betrokken stakeholders in het maatschappelijk veld.

Binding van alumni zal een belangrijk aandachtspunt worden. Na een aantal jaren zullen in een 'extension school'⁹ life long learning programma's worden aangeboden, met speciale arrangementen voor alumni. Ook een programma met publieksactiviteiten draagt bij aan kennisdeling en binding aan de omgeving.

Uitgangspunten financiën

Uitgangspunt bij de financiering van RUG/CF is, dat de RUG investeert in de ontwikkeling van een vestiging in Leeuwarden met de kernactiviteiten die voortvloeien uit genoemde uitgangspunten:

- een residentieel University College met een brede driejarige bacheloropleiding,
- naast de drie bestaande masters en de honours master, circa zes nieuwe masterprogramma's, met een bijbehorend premasterprogramma voor HBO'ers¹⁰,
- een PhD research school,
- kennisdeling, met een valorisatie- en publieksprogramma en 'extension school'

Provincie en gemeente gezamenlijk dragen gedurende vijf à zes jaar gezamenlijk bij in de ontwikkel- en aanloopkosten. Hiervoor wordt een totaalbedrag aan subsidies overeengekomen. Na de aanloopfase wordt onderwijs en onderzoek door RUG/CF op reguliere wijze bekostigd uit 1e, 2e en 3e geldstroommiddelen¹¹. Voorzienbare risico's (bijv. op het punt van instroom en doorstroom van studenten en promovendi) en de eventueel hieruit voortvloeiende financiële consequenties zijn voor rekening van de RUG. Zij vestigt zich voor tenminste 15 jaar in Leeuwarden, i.c. tot en met 2030.

⁹ De term "extension school" wordt in veel Angelsaksische landen gebruikt voor het onderdeel van de universiteit dat "professional and continuing education" verzorgt, steeds vaker via open en online cursussen.

¹⁰ Als gevolg van de vestiging van RUG/Campus Fryslân gaan de Friese hogescholen zelf investeren in premasters, om de overgang naar een academische master soepeler te laten verlopen.

¹¹ De term 1^e, 2^e en 3^e geldstroom verwijst naar de wijze van financiering van onderwijs en onderzoek:

- de **eerste** geldstroom in Nederland is direct afkomstig van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, dat het geld toedeelt op basis van bekostigingsmodellen.
- de **tweede** geldstroom is afkomstig van zelfstandige publieke organisaties als de NWO (Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek), die geld op basis van competitie verdeelt over excellente projecten/programma's
- de **derde** geldstroom is projectgebonden financiering, vaak van private instellingen, maar ook van Ministeries en Europese fondsen.

3. Overzicht kernactiviteiten RUG / Campus Fryslân

University College

Een belangrijk onderdeel van de nieuwe faculteit is het vestigen van een residentieel college in Leeuwarden waarbij de studenten op dezelfde plek wonen en studeren.

Het University College omvat een driejarige Engelstalige brede bacheloropleiding. Dit betekent dat de studenten zich breed oriënteren op zowel alfa-, gamma- als bèta- vakken, en daarna enkele specialisaties (tracks) kiezen. De studenten hebben een behoorlijke, maar geen oneindige, keuzevrijheid. Zij studeren af met een Bachelor of Sciences (Bsc).

University Colleges hebben de volgende kenmerken:

1. onderwijs in kleine groepen;
2. sterke relaties tussen professoren en studenten;
3. Engelstalige programma's;
4. sterke communityvorming.

Voor het University College in Leeuwarden kiezen we uit de economische en culturele hotspots van de provincie een aantal - water, dairy, agrofood, toerisme, meertaligheid en serious gaming – als uitgangspunt. Dit zijn regionale uitdagingen met internationale dimensies. Campus Fryslân start daarom in september 2018 – onder voorbehoud van tijdige accreditatie - met de Engelstalige, residentiële en transdisciplinaire bacheloropleiding Global Responsibility & Leadership (GRL). Studenten wonen en studeren op de campus in de binnenstad van Leeuwarden. Met de GRL opleiding heeft Campus Fryslân de ambitie bewuste, verbindende en actieve wereldburgers voor de toekomst op te leiden. Wereldburgers die niet alleen respect hebben voor de rechten en het welzijn van anderen en de aarde, maar die innovatieve en duurzame kansen creëren in het bedrijfsleven, de technologie, maakindustrie, natuurwetenschappen, communicatie en maatschappij ten behoeve van mensen, de samenleving en de natuur. GRL-studenten worden gestimuleerd opgedane kennis en inzichten buiten de gebaande paden verder te ontwikkelen en toe te passen op wereldwijde maatschappelijke vraagstukken: global challenges verbinden met local solutions die gevonden worden op het grensvlak van sociale en menswetenschappen, natuur- en gezondheidswetenschappen en informatietechnologie.

Gedegen kennis is de basis voor een excellente academische opleiding. Naast een aantal verplichte kernvakken krijgen studenten veel keuzevrijheid om een breed inter- en transdisciplinair studieprogramma samen te stellen. Hierdoor zijn studenten in staat kennis van verschillende disciplines te integreren en hedendaagse wicked problems interdisciplinair te benaderen. Bovendien kunnen ze hun academische kennis integreren met ervaringsgerichte kennis vanuit samenwerkingsprojecten met publieke en private partners van buiten de universiteit. Het nieuwe GRL programma is geworteld in de overtuiging dat complexe globale problematiek niet langer kan worden benaderd vanuit een enkele academische discipline of enkel vanuit de universiteit.

Uniek aan Campus Fryslân is het sterke netwerk van en intensieve samenwerking met kennisinstellingen en kennisintensieve bedrijven en organisaties in Friesland en de wijdere regio. In verschillende opdrachten en projecten binnen dit netwerk leren studenten verbindingen te maken tussen verschillende vakgebieden en met de 'echte' wereld buiten de

universiteit en deze inzichten in te zetten in het ontwikkelen van innovatieve, lokale oplossingen. Friesland en de wijdere regio dienen als een soort praktijklaboratorium ('living lab') voor het vinden van duurzame, toekomstbestendige oplossingen voor complexe globale problemen

Voordat studenten kiezen voor één van de drie interdisciplinaire afstudeerrichtingen die leiden tot een bachelordiploma in Global Responsibility & Leadership, volgen zij een verplicht kernprogramma van zes vakken: politicologie, economie, psychologie, aardstelsystemkunde, informatietechnologie en gezondheidswetenschappen.

Ook volgen alle studenten in een skills lab een programma voor een drietal essentiële academische vaardigheden: communicatie, onderzoeksmethodologie en een taal.

Het University College leidt op voor de hogere functies in de private en de publieke sectoren de organisaties van het maatschappelijk middenveld. De opleiding geeft wereldwijd toegang tot masteropleidingen van universiteiten.

Mastercollege

Het Mastercollege zal uiteindelijk zo'n tien opleidingen kennen, zowel eenjarige alfa/gamma masterprogramma's als enkele tweejarige masters in het bèta-domein. Al vóór en onder UCF zijn drie ("1e generatie") master-opleidingen tot stand gekomen in Leeuwarden:

- Water Technology (joint degree RUG, UTwente, WUR - tweejarig)
- Environmental and energy management (UTwente- niet-bekostigde CROHO-opleiding¹²)
- Multilingualism (RUG)

Deze opleidingen tellen gezamenlijk circa 80 studenten, de ambitie is om dit aantal te laten doorgroeien naar 110 à 120). Aangetekend zij, dat de UT een aanvraag voor bekostiging t.b.v. Environmental and energy management voorbereidt.

Daarnaast is met steun van UCF1-middelen door de RUG een kleinschalige pilot gestart van een honours master (extra programma, bovenop een reguliere master) High tech systems and materials, in samenwerking met Philips Drachten en de UT. Onderzocht wordt hoe deze honours master verder kan worden verbreed qua thematiek, aantallen studenten en bedrijven waarmee wordt samengewerkt (field labs). Er lijken volop kansen te zijn om tot een volwaardige masteropleiding op dit terrein te komen, aansluitend op het speerpunt 'high tech maakindustrie' in de Kennisagenda en het project van HTSM-Noord "Region of smart factories".

UCF masterstudenten Environmental en Energy Management (UT)

¹² CROHO: Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs. Voor een niet-bekostigde opleiding betalen studenten een hoger (kostendekkend) collegegeld.

De 2^e generatie masters van RUG/CF zal bestaan uit programma's die al zijn of worden voorbereid, in nauwe samenwerking met andere faculteiten van de RUG en verwante bacheloropleidingen in het HBO. Het betreft hier drie eenjarige programma's op het gebied van:

- Governance and Law in Digital Society (track binnen RUG-master Bestuurskunde – Fac. Rechtsgeleerdheid)
- Tourism, Geography and Planning (track binnen RUG-master Culturele geografie – Fac. Ruimtelijke Wetenschappen)
- Liveability (werktitel) (track binnen RUG-master Culturele geografie – Fac. Ruimt. Wet. In 2017 of 2018.)

Voor deze tracks komt er een nevenvestiging in Leeuwarden van de bestaande RUG-master. Daarvoor moet de Minister van OCW toestemming verlenen, na een verplichte adviesaanvraag bij de CDHO¹³. De RUG stelt de aanvragen hiervoor op in 2016.

Daar waar de masters aansluiten op verwante HBO-bacheloropleidingen worden samen met de betreffende hogescholen schakelprogramma's ontwikkeld. De hogescholen financieren dergelijke schakeltrajecten, die zoveel mogelijk als een 'plusroute' of via een verkort programma zullen worden aangeboden binnen de HBO-bachelor. De instroomeisen van de master zijn altijd bepalend voor de eindtermen van het schakeltraject.. Voor de ontwikkeling van een premaster Toerisme (door Stenden en RUG gezamenlijk) is aan Stenden in 2015 een subsidie verstrekt door de provincie Fryslân. Over een premaster Governance and security binnen de HBO-opleiding Bestuurskunde/ Overheidsmanagement van NHL/Thorbecke Academie bestaat al grotendeels overeenstemming.

De premaster programma's voor deze opleidingen starten in 2016-2017, waarna de masterprogramma's opengesteld worden in 2017. De ambitie is om, na de opbouwfase, een gemiddelde jaarlijkse instroom van 40 studenten, deels internationaal, te realiseren. Het betreft hier eenjarige programma's.

De 3^e generatie masters van RUG/CF, met vestigingsplaats Leeuwarden, zullen de komende twee jaar vanuit RUG/CF worden ontwikkeld, mede in aansluiting op het bachelorprogramma van het University College. Naast nog enkele "niche-opleidingen" is het streven om ook enkele masters aan te bieden met een bredere scope. Hoewel er in alle gevallen een duidelijke relatie met de Kennisagenda Fryslân zal zijn, zal bij de ontwikkeling van deze opleidingen ook nadrukkelijk gekeken worden naar nieuwe, interdisciplinaire onderzoeksterreinen en maatschappelijke thema's met voldoende nationale en internationale werfkracht voor studenten. Op **de voorlopige** lijst van nieuwe masterprogramma's staat thans:

- Dairy and global food challenge
- Sustainable entrepreneurship
- High tech systems and materials
- Hotel management
- Game technology
- Mechanical Engineering

¹³ CDHO: Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs, een adviescommissie voor de minister van OCW.

Het ligt in de verwachting dat het uiteindelijke beeld van het mastercollege een mix zal kennen van tracks van bestaande RUG-masteropleidingen (met nevenvestiging in Leeuwarden voor die betreffende track) en zelfstandige opleidingen onder een nieuwe CROHO-code (met vestigingsplaats Leeuwarden). Mede op basis van nadere omgevingsverkenningen en afstemming binnen het HO Fryslân zal in 2016 een keuze en verdere planning worden gemaakt. Vanuit de open platform gedachte worden initiatieven vanuit andere instellingen, passend binnen de uitgangspunten van de faculteit, verwelkomd. In paragraaf 4 wordt verder ingegaan op de fasering van de ontwikkeling van de nieuwe programma's.

PhD/Graduate School

Onder UCF-1 is in Leeuwarden een start gemaakt met een research school voor promovendi (PhD's). Dit betekent dat er door assistenten-in-opleiding (aio's) en bursalen (promotiestudenten met een beurs i.p.v. een aanstelling) promotieonderzoek wordt gedaan. Aio's hebben in hun takenpakket ook een deel onderwijs verzorgen, bursalen niet.

Een onderzoekproject wordt zodanig ingericht dat het mogelijk is om na vier jaar de uitkomsten in een dissertatie in het openbaar te verdedigen. Het PhD-onderzoek heeft betrekking op en is gerelateerd aan de genoemde Friese hotspots. RUG/CF zet deze activiteiten voort in de Graduate School en gaat zich profileren met het overkoepelende thema "*Future challenges and solutions*". De Graduate School van Campus Fryslân wordt vergelijkbaar met andere RUG Graduate Schools, met een onderzoekprogramma en een PhD-programma. De inbedding van de Graduate School in de RUG-brede onderzoekorganisatie zal de komende maanden – vóór de start van de werving van de volgende ronde PhD's – nader vorm krijgen.

Voor de Graduate School is het belangrijk bij de onderzoekthema's van enige flexibiliteit uit te gaan, omdat hotspots niet voor altijd vastliggen. De vraag naar onderzoek is breed en kan ook snel weer veranderen, zeker als er sprake is van vraagsturing vanuit de verschillende partnerinstellingen.

Opening Autumn School

De culturele en economische hotspots zijn vastgesteld in de Kennisagenda Fryslân en goedgekeurd door de ministers van Onderwijs & Wetenschappen en van Economische Zaken.

De Graduate School verzorgt de selectie van de kandidaten en is verantwoordelijk voor het onderwijsprogramma, waarin de deelnemers o.m. getraind worden in actuele methoden en technieken van onderzoek en worden geconfronteerd met wetenschapsfilosofie. De PhD-school ziet er

op toe dat de kandidaten een research proposal maken dat ter beoordeling aan een wetenschappelijke adviesraad kan worden voorgelegd, dat er een promotor gezocht wordt en dat de voortgang van het onderzoek gemonitord wordt.

De promovendi kunnen gebruik maken van onderzoeksfaciliteiten van instellingen in Leeuwarden, van de RUG of van andere universiteiten. De verdediging van het proefschrift

vindt plaats in Leeuwarden. Met andere faculteiten en universiteiten worden afspraken gemaakt over de revenuen die een promotie oplevert.

De Graduate School zal ook veel aandacht schenken aan de valorisatie van de kennis. Hoe wordt de opgedane kennis gedeeld met anderen en hoe wordt de kennis “vermarkt” ? Conform de triple helix gedachte wordt gestreefd naar verbinding van stakeholders in onderwijs, bedrijfsleven en overheid. Dit kan bijv. gebeuren in de Autumn Schools en PhD-dagen, een traditie die is begonnen onder UCF en zal worden gecontinueerd door RUG/CF.

Kennisdeling: valorisatieprogramma; publieksactiviteiten; leven lang leren ('extension school')

Spil van het op te zetten valorisatieprogramma van de Faculteit wordt het Centre for Sustainable Entrepreneurship. Het Centre for Sustainable Entrepreneurship is een nieuwe motor voor de transitie naar een duurzame samenleving in Friesland. Het realiseren en behouden van werkgelegenheid is een van de grootste uitdagingen in Friesland. Duurzaam ondernemerschap zorgt voor duurzame werkgelegenheid.

Duurzame werkgelegenheid is de garantie voor baanzekerheid en inkomen, structuur en sociale verbindingen. Mensen met een baan zijn gezonder dan werklozen. Duurzame werkgelegenheid door middel van duurzaam ondernemerschap is daarmee het belangrijkste uitgangspunt en bijdrage van het nieuwe Centre for Sustainable

Kevin Dutton (Oxford) spreekt tijdens Café van de Kleine Wetenschap

Entrepreneurship. Vanuit het Centrum zullen vanaf 2016 onderwijsprogramma's, onderzoek- en valorisatieprojecten worden opgezet.

Met bijdragen aan het jaarlijkse debat- en lezingenprogramma van Studium Generale Leeuwarden (samen met Tresoar), de organisatie van kleinschaligere avonden in het Café van de Kleine Wetenschap, en overige publieksactiviteiten is de afgelopen jaren door UCF al een flinke bijdrage geleverd aan de ambitie om het academisch klimaat in Leeuwarden te versterken, met aanzienlijke financiële steun van de gemeente. Dit programma wordt voortgezet en uitgebreid met de productie en verspreiding van een aantal MOOCS (Massive Open Online Courses – feitelijk korte e-learning cursussen voor een geïnteresseerd publiek). In 2016/'17 is een drietal MOOCS voorzien.

Voor publieksactiviteiten op het snijvlak van cultuur en wetenschap zal samenwerking worden gezocht met de organisatie van Leeuwarden Culturele Hoofdstad 2018.

RUG/CF wil in een afzonderlijke poot voor contractonderwijs ('extension school') inspelen op de vraag naar life long learning. De invoering van de na de initiële opleiding te besteden studievouchers à €2000 voor vier jaargangen studenten (instromers in 2015 t/m 2018) en de versoepeling van de voorwaarden voor een collegegeldkrediet (vanaf 2017 wordt de huidige leeftijdsgrens losgelaten) creëren kansen om met masteropleidingen en postacademische cursussen oud-studenten en andere academici aan de faculteit te blijven binden. Het plan is daarbij om aan alumni speciale arrangementen aan te bieden.

4. Fasering en financiering nieuwe opleidingen; instroom, uitstroom, huisvesting

Voor het geheel van de kernactiviteiten van RUG/CF is een begroting opgesteld voor de periode tot aan de 'steady state'. Nieuwe opleidingen hebben te maken met ontwikkel- en aanloopkosten. Deze zogenoemde 'onrendabele top' van de masteropleidingen en het University College is berekend op basis van:

- de onderwijsbekostigingssystematiek van OCW voor inschrijvingen, graden en promoties
- de vastgestelde college- en instellingscollegegelden
- de CAO Nederlandse universiteiten
- wet- en regelgeving ten aanzien van nieuwe opleidingen (macrodoelmatigheid, toets nieuwe opleiding, accreditatie)
- het binnen de RUG gehanteerde onderwijscapaciteitsmodel
- de binnen de RUG gehanteerde kostprijsystematiek voor huisvesting van onderwijs en onderzoek en ondersteunende faciliteiten

Financiering

De totale investeringsomvang voor de opbouw van Campus Fryslân tot de steady state fase bedraagt € 57,1 mln. Dit bedrag is de som van de onrendabele aanloop- en ontwikkelkosten en de reguliere kosten van onderwijs en onderzoek. Van het totaal wordt € 21,5 mln ingezet voor de realisatie van een University College, € 7,5 mln voor de ontwikkeling van de Masteropleidingen en € 15,9 mln voor promotieplaatsen. Ontwikkelkosten en algemene kosten voor bestuur en beheer vallen onder het Faculteitsbureau (programmabureau), met een budget van € 9,5 mln. Dit zijn integrale kosten, waarbij personele lasten voor wetenschappelijke staf en ondersteuning, huisvesting en overige exploitatielasten zijn inbegrepen.

De financiering van de € 57,1mln komt voor 21,16 mln vanuit Provincie Fryslân en Gemeente Leeuwarden gezamenlijk. Een bedrag van 0,33 mln wordt door middel van gezamenlijk in te vullen projectfinanciering gedekt. De overige financiering komt voor 29,94 mln van de RUG en voor 5,67 mln uit de 2^e en 3^e geldstroom (NWO/EU/Fondsen/Bedrijfsleven).

De investeringen en financiering zijn samengevat in de twee tabellen van bijlage 1.

De kosten voor de uitvoering van het programma Verbetering Academisch klimaat worden gefinancierd uit de bijdrage van de gemeente Leeuwarden. Het totaal hiervan bedraagt €2,75 mln.

Prognose instroom studenten RUG/Campus Fryslân

programma	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23
Brede bachelor (Univ College)	-	-	75	150	200	200	200
1e generatie masters (3 programma's)	65	80	100	100	110	110	110
2e generatie masters (3 programma's)	-	60	80	90	110	110	110
3e generatie masters (4 programma's)	-	-	70	120	150	160	160
totaal instroom	65	140	325	460	570	580	580
PhD-programma (incl. aio's)	15	15	15	15	15	15	15

Ontwikkeling aantal studenten RUG/Campus Fryslân¹⁴

programma	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23
Brede bachelor (Univ College)	-	-	75	215	395	510	570
1e generatie masters (3 programma's)	85	100	110	120	120	120	120
2e generatie masters (3 programma's)	-	60	90	110	130	130	130
3e generatie masters (4 programma's)	-	-	150	160	180	180	180
totaal aantal ingeschreven	85	160	425	605	825	940	1000
PhD-programma (incl. aio's)	40	50	50	50	50	50	50

Masterprogramma's

In de berekeningen is uitgegaan van in totaal zes nieuwe masteropleidingen, drie eenjarige alfa/gamma- en drie tweejarige bèta-programma's (dit onderscheid wordt gemaakt vanwege de verschillende bekostigingsniveaus en dito kostenstructuren). Een deel start in september 2017, een deel in september 2018, resp. 2019. De kosten van premaster-programma's, benodigd om een werkelijk doorlopende leerlijn te creëren voor HBO-studenten, zijn hier buiten beschouwing gelaten. De nog te ontwikkelen premasters komen voor rekening van de betreffende HBO-instelling.

De ontwikkelkosten voor een nieuw programma zijn op grond van ervaring en benchmarking berekend. Uitgegaan is van een instroom van 30 studenten in het eerste jaar en 40 voor alle

¹⁴ Aantal studenten bij tweejarige bèta-masters is totaal van 1e en 2e jaar

volgende jaren, waarvan 10 procent afkomstig uit niet-EER¹⁵ landen studenten van buiten de EER betalen het hogere instellingscollegegeld). De doorstroom van het 1e naar het 2e jaar is gesteld op 80 procent.

University College

De aanloopkosten van het University College betreffen het ontwikkelen van concept en curriculum, de locatie en de ondersteuning. Gerekend is met een instroom van 75 studenten in het eerste jaar, 150 in het daarna en 200 in alle volgende jaren, waarvan 20 procent afkomstig van buiten de EER. De doorstroom van het 1^e naar het 2^e jaar is gesteld op 90 procent.

De kosten van de studentenhuisvesting worden buiten beschouwing gelaten. De huisvesting wordt, in afstemming met de universiteit, overgelaten aan marktpartijen en zal kostendekkend moeten zijn.

Huisvesting

Op vrijdag 24 juni 2016 werd bekend dat Campus Fryslân zal worden gehuisvest in het Beursgebouw in de binnenstad van Leeuwarden. Het nieuwe universiteitsgebouw bevindt zich in het hart van de stad en zal in totaal voor zo'n 1000 studenten (zowel bachelor-, master-, als PhD-studenten) onderwijs- en onderzoekruimte gaan bieden.

De Beurs, de toekomstige City Campus van RUG/CF.

De Beurs wordt, per september 2018, het hart van de City Campus van RUG/Campus Fryslân.

Huisvesting voor de studenten zal in de onmiddellijke omgeving gerealiseerd gaan worden.

Behalve voor het University College zal ook voor het onderwijs in de masterprogramma's, voor PhD's en het faculteitsbureau ruimte en faciliteiten worden gecreëerd. Daarnaast zullen er voor stafleden van de RUG die onderwijs komen geven flexibele werkplekken worden ingericht, met de binnen de RUG gebruikelijke standaarden voor ict en andere technische faciliteiten. Voor een deel van de stafleden, die regelmatig tussen Leeuwarden en Groningen op een neer zullen moeten reizen, zal in de begroting rekening worden gehouden met een toereikend reisbudget.

¹⁵ EER: Europese Economische Ruimte, waartoe behoren: de EU-landen, Liechtenstein, Noorwegen en IJsland. Nederlandse studenten en studenten uit de EER betalen op grond van Europese regelgeving hetzelfde collegegeld. Studenten van buiten de EER betalen fors meer collegegeld; de universiteiten ontvangen voor niet-EER-studenten geen reguliere bekostiging uit 1^e geldstroom.

5. Risicoanalyse

Risicomanagement algemeen

De opbouw van een Friese vestiging van de RUG is een proces van meerdere jaren. Met steun van provincie Fryslân en gemeente Leeuwarden gaat de RUG zich duurzaam in Leeuwarden vestigen met een stevig onderwijsaanbod en goed verankerde onderzoekpoot. Harde garanties op 100 procent succes zijn er echter uiteindelijk niet. Voor alle partijen geldt dat een zorgvuldige risicobeheersing van groot belang is. Het opzetten van een gezamenlijk systeem van risicomanagement is dan ook een van de uitgangspunten in de interne governance voor Campus Fryslân (zie ook par. 8). Belangrijkste elementen van dit systeem zullen zijn:

- monitoring van de voortgang aan de hand van kengetallen, via een jaarlijks bestuurlijk overleg en periodieke ambtelijke overleggen
- daar waar nodig bijsturing van het Ontwikkelplan in de op te stellen jaarplannen
- na circa vijf jaar eerste impactanalyse en bredere tussenbalans
- ook na het verstrijken van de periode waarin de subsidie wordt verstrekt bovenstaande werkwijze continueren
- geen eenzijdige wijzigingen in de tripartite samenwerkingsovereenkomst gedurende 15 jaar mogelijk

Specifieke risico's onderwijsprogramma

De risico's in de opbouwfase van het facultaire onderwijsprogramma zijn met name gelegen in de instroom: zullen de nieuwe opleidingen voldoende werkkracht hebben om jaarlijks gemiddeld 40 studenten per master en 200 studenten voor het University College in te schrijven? Als belangrijkste succesfactoren beschouwen wij de volgende vier punten:

- een programma dat goed opgebouwd is, waarin op aansprekende wijze wordt gedoceerd en (v.w.b. het University College) een bachelordiploma dat toegang geeft tot relevante masteropleidingen in binnen- en buitenland
- een internationale staf met een uitstekende staat van dienst
- slimme marketing, gebruik makend van de RUG-reputatie en beroemde Friese elementen
- en daarnaast t.a.v. het residentiële University College: betaalbare, goed gemeubileerde studentenkamers met state of the art (ict-)voorzieningen

De belangstelling landelijk voor de brede opleidingen van de University Colleges neemt nog steeds toe. In sommige gevallen is het aantal aanmeldingen zelfs fors hoger dan het aantal plaatsen. De faculteit heeft er alle vertrouwen in dat het University College in Leeuwarden zich in dit geheel een prima positie zal verwerven, uiteraard na een aanlooperperiode met meer bescheiden aantallen.

De financiële risico's die verbonden zijn aan een verminderde instroom – of een

Studenten overleggen in werkgroepen

onverhoopt hoge uitval tijdens de opleiding – zijn voor rekening van de RUG, op voorwaarde dat provincie Fryslân en gemeente Leeuwarden op overeengekomen wijze bijdragen in de ontwikkel- en aanloopkosten.

Het spreekt voor zich dat de binnen de RUG gehanteerde kwaliteitszorgsystemen onverkort van toepassing zullen zijn op de inhoud en uitvoering van de onderwijsprogramma's van RUG/CF. Het risico van problemen met de accreditatie van een opleiding wordt daarmee adequaat getackeld.

Na circa vijf jaar zal een eerste tussenbalans opgemaakt worden van de ontwikkeling van het onderwijs. Mochten bepaalde masterprogramma's na de eerste jaren onverhoopt onvoldoende kwaliteit bieden of geen gezonde groei te zien geven met uitzicht op zwarte exploitatiecijfers, dan zal een koerswijziging noodzakelijk zijn. Daarbij kan het bijv. gaan om een ingrijpende aanpassing van programma en/of staf, betere begeleiding, intensievere marketing, enz. In het uiterste geval zal het echter gaan om het afbouwen van de opleiding en opbouwen van een nieuwe master.

Specifieke risico's onderzoekprogramma

Met een jaarlijkse instroom van 15 promovendi krijgt de Graduate School voldoende massa. Bij deze doelstelling is het risico tweevoudig: de werfkracht in de 2^e en 3^e geldstroom is te gering en onvoldoende kwaliteit in de uitvoering van de onderzoekprojecten, waardoor resultaten uitblijven en de promotie zelfs in gevaar kan komen.

Ten aanzien van het eerste: na de opbouwfase zal vanaf jaar 5 de meerderheid van de promotietrajecten extern gefinancierd moeten worden. Hiervoor zal op gebruikelijke wijze worden meegedongen in de competities voor fondsen van NWO, Europese programma's en collectebus-organisaties, enz. Daarnaast zal steun worden gezocht van een of meerdere privaat gefinancierde fondsen voor de opbouw en consolidatie van een Fries onderzoekprogramma, gekoppeld aan specifieke regionale thema's. Beide lijnen tezamen maken het mogelijk om jaarlijks zo'n 75 procent van de instroom uit 2^e en 3^e geldstroom te bekostigen. De overige 25 procent wordt bekostigd via de 1^e geldstroom (bekostiging op basis van gerealiseerde promoties).

Het risico van problemen in de uitvoering van de promotieprojecten wordt tegengegaan door een stevige begeleidingsstructuur en monitoring van de voortgang. Hierbij wordt, voortbouwend op de ervaring van de PhD-school in UCF, meer aangesloten bij het kwaliteitszorgmodel dat RUG-breed gehanteerd wordt.

6. Een aantal verdere randvoorwaarden en aandachtspunten

Belangrijke succesvoorwaarde voor de nieuwe opleidingen is een goede afstemming met het HBO in Leeuwarden en met de overige kennisinstituten. Het Hoger-Onderwijsakkoord Fryslân, medio 2015 geïnitieerd door de provincie, vormt hiervoor het beleidskader. Met de andere universiteiten die al langer bij het hoger onderwijs in Leeuwarden betrokken zijn, vindt eveneens regelmatig bestuurlijk overleg over samenwerking plaats.

Om de opleidingen onder de aandacht van een breder publiek te brengen en Leeuwarden nog meer als studie- en kennisstad te profileren zal RUG/CF een aantal MOOCS (massive online open courses) ontwikkelen binnen het format dat de RUG daarvoor heeft ontwikkeld. Deze korte e-learning-cursussen worden verspreid via het internationale platform FutureLearn. De MOOCS behandelen thematieken uit de masteropleidingen en worden in samenwerking met andere kennispartners geproduceerd.

Deelname aan het Summer School programma van de RUG dient dezelfde doelen. Overwogen wordt om in 2016 ook op andere momenten een 'teaser program' aan te bieden. Potentiële studenten voor de masters of het University College maken alvast kennis met een programma en met de stad Leeuwarden. Aan de marketing en (internationale) werving van studenten zal sowieso veel aandacht moeten worden besteed om studenten en staf de weg naar Leeuwarden te laten vinden. Onder de vlag van de RUG als internationale top-100 universiteit zal RUG/CF als tweede Nederlandse campus van de RUG in de marketing een eigen gezicht opbouwen, met een knipoog naar een aantal typisch Friese elementen die de nodige sympathie kunnen opwekken.

RUG/CF zal, als rechtsopvolger van stichting UCF, actief blijven bijdragen aan de promotie van Leeuwarden als studie- en kennisstad. Het door de gemeente Leeuwarden gesteunde programma *Verbetering academisch klimaat* zal worden uitgevoerd in een samenwerkingsverband met Stichting Leeuwarden Studiestad en Tresoar. Hiervoor wordt binnen de subsidie voor Campus Fryslân een bedrag geoormerkt.

Een factor van groot gewicht in elke studentenstad is de studentenhuisvesting: kan aan studenten voldoende en kwalitatief goede huisvesting worden geboden, voor een acceptabele prijs? De lokale overheid moet hiervoor de juiste voorwaarden scheppen, maar het huisvesten zelf wordt aan professionele marktpartijen overgelaten. Dit geldt zoals reeds aangegeven, ook voor de huisvesting van de studenten van het residentieel University College.

7. Organisatie RUG / Campus Fryslân

Campus Fryslân is een nevenvestiging van de Rijksuniversiteit Groningen in Leeuwarden, in een samenwerkingsverband met HBO-instellingen en andere kennisinstituten. Pas wanneer op de Campus Fryslân een of meerdere eigen CROHO-opleidingen gevestigd zijn, kan de status van faculteit via een wijziging van het Bestuurs- en beheersreglement RUG worden geformaliseerd. Eerst dan wordt er een Faculteitsbestuur benoemd, dat verantwoording verschuldigd is aan het College van Bestuur.

Aan het hoofd van RUG/Campus Fryslân staat prof.dr. Jouke de Vries (bouwdecaan/dean) die namens het College van Bestuur verantwoordelijk is voor de opbouw van RUG/CF en met de algemene leiding van de projectorganisatie is belast (portefeuilles onderwijs, onderzoek, valorisatie). Hij doet dit samen met de projectdirecteur drs. Piet Bouma (portefeuilles organisatieopbouw, bedrijfsvoering, communicatie), die verantwoording verschuldigd is aan de dean. Het overige obp rapporteert vooralsnog aan de projectdirecteur. Wetenschappelijk personeel dat wordt aangesteld of gedetacheerd bij Campus Fryslân ressorteert onder de dean.

De taken van het bureau van RUG/CF omvatten in de aanlooperperiode met name management-ondersteuning, financiën, communicatie en PR, beleidsontwikkeling onderwijs/onderzoek, monitoring PhD-projecten, voorbereiding marketing en admissions.

In de aanlooperperiode zal, afgezien van de promovendi, de eigen wetenschappelijke staf nog relatief beperkt in omvang zijn. Het onderwijs in Leeuwarden wordt veelal nog verzorgd door staf van andere RUG-faculteiten of andere universiteiten. Een aantal onderwijsondersteunende diensten zal al wel in Leeuwarden gestationeerd zijn. Uiteindelijk zal de omvang van de staf toenemen van ca. 10 fte in de aanlooperperiode naar ruim 50 fte in de 'steady state'. Hiervan zal tussen de 15 en 20 fte voor ondersteunend personeel zijn.

Zolang Campus Fryslân een faculteit in oprichting is, is er nog geen eigen medezeggenschapsorgaan. Een regeling voor de medezeggenschap, inclusief het kunnen uitoefenen van passief en actief kiesrecht voor de medewerkers van Campus Fryslân, zal de komende maanden worden uitgewerkt en aan de Universiteitsraad worden voorgelegd

Opening academisch jaar door decaan Jouke de Vries

8. Maatschappelijke inbedding, governance, monitoring

RUG/Campus Fryslân hecht veel waarde aan een goede maatschappelijke inbedding in de regio. Staf en studenten zullen worden gestimuleerd om onderzoeksvragen en –resultaten te delen met hun omgeving. Dat kan langs meer traditionele wegen zoals bijv. lezingen en deelname aan publieksfora, maar ook via meer moderne digitale kanalen. Centraal staat in alle gevallen dat de verbinding wordt gezocht met de ‘mienskip’ in Fryslân.

RUG/Campus Fryslân is thans een faculteit in oprichting. Nadat binnen de RUG de status in het Beheersreglement RUG is geformaliseerd naar faculteit Campus Fryslân wordt er een Faculteitsbestuur benoemd, dat verantwoording verschuldigd is aan het College van Bestuur.

Samenwerking met, en afstemming binnen het netwerk van Friese HBO-instellingen en andere kennispartners krijgt gestalte in een zware Raad van Advies voor de decaan van de faculteit. De raad komt enkele keren per jaar bijeen en zal gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen over de strategische beleidsontwikkeling van de faculteit. Daartoe behoren in ieder geval jaarplannen en plannen voor de ontwikkeling van nieuwe masters.

Voor de adviesraad is door de RUG een onafhankelijk voorzitter voorgedragen, na consultatie van provincie en gemeente Leeuwarden. In de raad nemen voorts bestuurders en directieleden zitting van de instellingen die het Hoger-Onderwijsakkoord Fryslân hebben ondertekend (zie ook par. 6).¹⁶ Provincie en gemeente ontvangen een *standing invitation* voor de bijeenkomsten van de raad. Daarmee zitten alle stakeholders van het hoger-onderwijsakkoord Fryslân periodiek bij elkaar en kan op deze manier tevens de voortgang van de samenwerkingsagenda bewaakt worden.

De faculteit is voornemens actief te participeren in het Innovatiepact Fryslân.

In een tripartite overeenkomst tussen Provincie Fryslân, Gemeente Leeuwarden en de RUG wordt de samenwerking t.b.v. de vestiging en instandhouding van de Friese vestiging van de RUG beschreven. Onderdeel van de samenwerking is een gezamenlijke financiële bijdrage van provincie en gemeente. De verstrekking en verantwoording van deze subsidie wordt de komende jaren gemonitord op ambtelijk en bestuurlijk niveau. Ieder kwartaal wordt de voortgang besproken tussen RUG/CF, Provincie en Gemeente in een ambtelijke overleggroep. Halfjaarlijks vindt er een rapportage plaats. Jaarlijks (en in de beginperiode wellicht wat frequenter) is er een tripartite bestuurlijk overleg over de voortgang en de besteding van de subsidiegelden.

Provincie Fryslân en gemeente Leeuwarden werken , wanneer zij als subsidiënt van grote projecten optreden, met een zogeheten monitoringskader. Hierin wordt de voortgang van het betreffende project gevolgd aan de hand van een aantal kengetallen en kerngegevens. Het monitoringskader is in concept beschikbaar en wordt in samenspraak met RUG/CF ontwikkeld. Vaststelling zal naar verwachting begin 2016 plaatsvinden. Er zal worden gewerkt met een set van 20 à 30 indicatoren. De onderstaande indicatoren zullen er in ieder geval deel van uitmaken.

¹⁶ Door de provincie en gemeente zijn benaderd: NHL Hogeschool, Stenden University, Van Hall Larenstein, Hanze Hogeschool / Academie voor Popcultuur, Tresoar, WUR/Dairy Campus, Fryske Akademy, Waddenacademie, Wetsus.

University College	
7.	Instroom University College, uitgesplitst naar herkomst [Fr, NL, EER en niet-EER]
8.	Uitstroom University College, uitgesplitst naar track met vermelding van vervolgstudie en herkomst (Fr. NL, EER en niet-EER)
Master College	
9.	Aantal nieuwe WO masteropleidingen
10.	Instroom studenten Master College per programma per leerjaar uitgesplitst naar herkomst (Fr, NL, EER en niet-EER]
11.	Het aantal studenten dat de verschillende WO masteropleidingen volgt, uitgesplitst naar studiejaar en regio van herkomst [Fr, NL. EER en niet EER].
12.	Uitstroom masterstudenten per programma, uitgesplitst naar herkomst (Fr, NL, EER en niet EER)
13.	Totaal aantal studenten Master College per programma per leerjaar, uitgesplitst naar herkomst (Fr, NL, EER en niet EER)
Graduate School	
14.	Het aantal promovendi dat binnen en buiten RUG/CF in Leeuwarden/Fryslân werkt aan een promotieonderzoek, uitgesplitst naar inhoud van het promotie-onderzoek, het jaar [jaar 1 - 5] waarin het onderzoek zich bevindt en de regio van herkomst van de promovendus

9. Afsluiting

Dit ontwikkelplan beschrijft een nieuwe faculteit van de RUG, de “Elfde”, in opbouw. Actualisering van het plan eind 2016 ligt in de rede. Buiten de scope van dit plan vallen de uitwerkingen op het punt van RUG-interne afspraken en regelingen, projectbegroting 2016 en opbouw van het bureau.

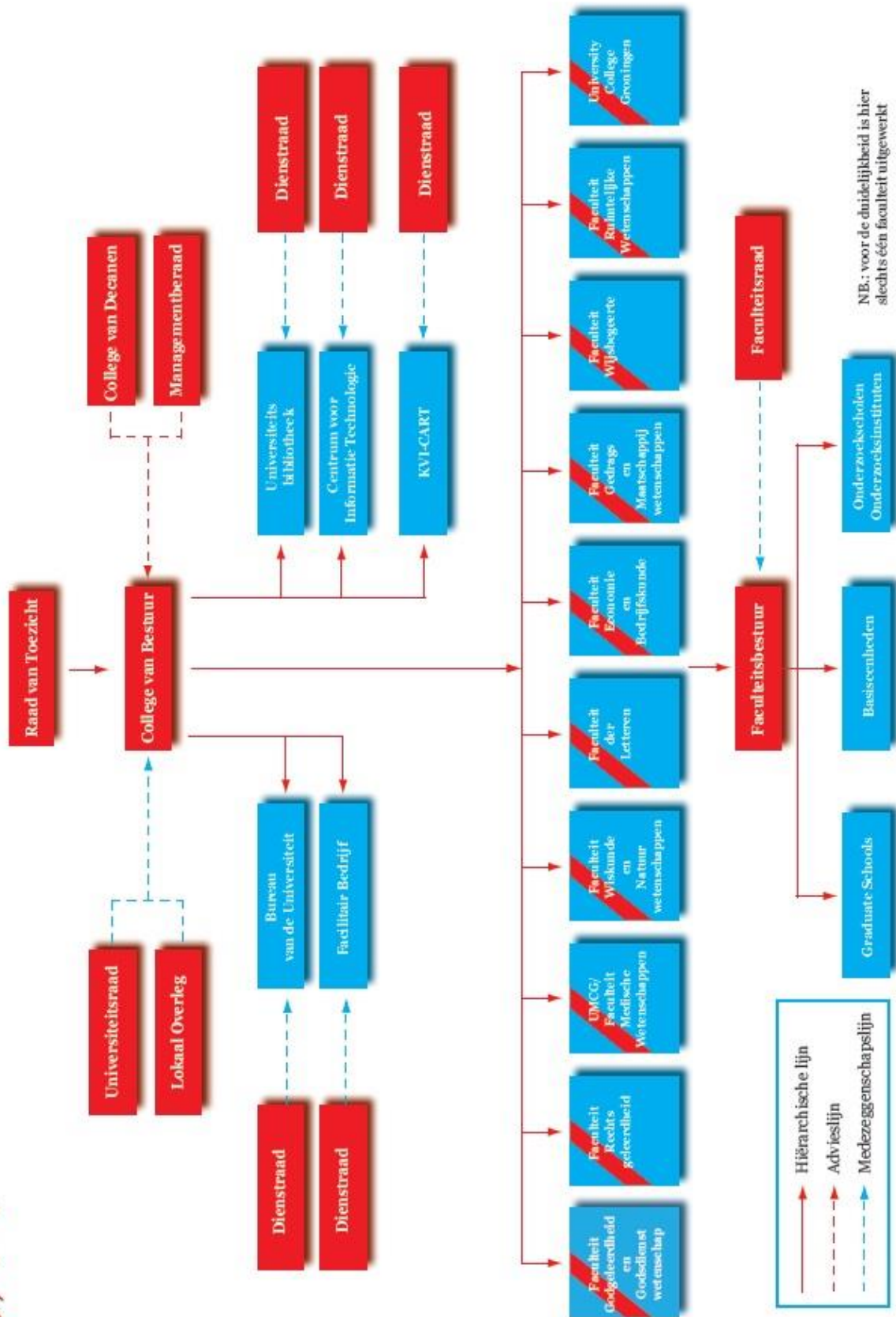
INVESTERINGSOVERZICHT tbv RUG/CAMPUS FRYSLAN

Kernactiviteit	Investering (in M€)
Academisch klimaat	2,75
University College	21,52
Master College	7,51
Graduate/PhD-school (promotieplaatsen)	15,87
Fac. bureau incl. ontwikkelkosten onderwijs	9,45
Totaal	57,10

FINANCIERING RUG/CAMPUS FRYSLAN

	Investering (in M€)
Provincie Fryslân/Gemeente Leeuwarden	21,16
Rijksuniversiteit Groningen	29,94
Projectfinanciering	0,33
2^e/3^e geldstr. (NWO/EU/fondsen/bedrijfsleven)	5,67
Totaal	57,10

Organogram Rijksuniversiteit Groningen

**Het beursgebouw in Leeuwarden, het toekomstige faculteitsgebouw van Campus Fryslân
(Foto: Peter van der Rol)**

